

Сарајево, 18.10.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 11.10.2021. - 15.10.2021.**

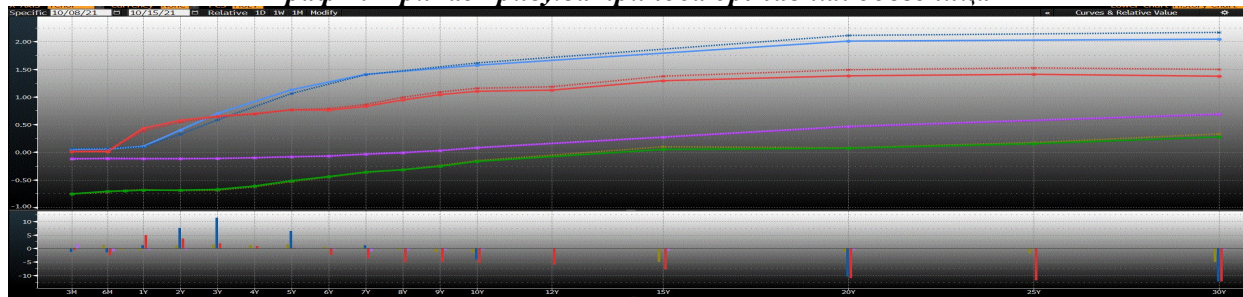
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	8.10.21	-	15.10.21	8.10.21	-	15.10.21	8.10.21	-	15.10.21	8.10.21	-	15.10.21
2 године	-0,69	-	-0,68	0,32	-	0,39	0,54	-	0,58	-0,10	-	-0,11
5 година	-0,53	-	-0,52	1,06	-	1,13	0,77	-	0,77	-0,08	-	-0,07
10 година	-0,15	-	-0,17	1,61	-	1,57	1,16	-	1,11	0,09	-	0,08

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси		
	8.10.21	-	15.10.21
3 мјесеца	-0,733	-	-0,739
6 мјесеца	-0,720	-	-0,707
1 година	-0,657	-	-0,677

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 15.10.2021. године (пуне линије) и 08.10.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Иако на седмичном нивоу нису забиљежене веће промјене приноса обвезница сигурнијих чланица еврозоне (приноси обвезница краћих доспијећа су благо повећани, а приноси обвезница дужих доспијећа благо смањени), током трговања у протеклој седмици су забиљежена веома волатилна кретања. Током прва два дана седмице приноси су биљежили раст, да би током сриједи и четвртка била забиљежена прилична корекција приноса наниже. Током трговања у петак приноси су поново кориговани навише овога пута под утицајем кретања на тржишту обвезница САД. Приноси њемачких обвезница краће и средње рочности су на седмичном нивоу повећани између 1,5 и 2 базна поена, а приноси обвезница дуже рочности су смањени за око 2 базна поена. Приноси италијанских обвезница су забиљежили само благе промјене од око 1 базног поена. На првобитно повећање приноса највећи утицај имао је раст цијена енергената, који је још једном доспио у фокус инвеститора, повећавајући забринутост везано за питање инфлације и изгледа за повлачењем стимулативних мјера централних банака. Поред тога, почетком седмице званичници ВоЕ су давали изјаве о могућности ранијег повећања каматних стопа ове централне банке. У прошлој седмици тржишна мјера дугорочних инфлаторних очекивања у еврозони (5Y5Y forward inflation swap) је повећана на највећи ниво у посљедњих 7 година.

Изјаве званичника ЕЦБ су биле усмјерене на важност да се не изврши прерано повлачење подршке монетарне политике, односно на потребу за флексибилнијим приступом будуће употребе алатки

монетарне политике, те на истицање још увијек присутног мишљења о пролазном карактеру високе стопе инфлације.

У складу са ранијим наводима Reutersa о могућем смањењу прогноза економског раста Њемачке, главни економски институти Њемачке су званично смањили заједничке прогнозе економског раста земље за 2021. годину на 2,4% са ранијих 3,7%. Као образложење за овакво оштро смањење прогноза наводи се да исто одражава „немилосрдан“ недостатак инпута, недостатак транспортних капацитета и скорији оштар раст трошкова енергије, што представља пријетњу за опоравак на глобалном нивоу. Ипак, прогнозе за 2022. годину су ревидиране навише, те се сада очекује раст од 4,8% у поређењу са ранијих 3,9%. Такође, ранија очекивања да ће економија Њемачке до краја ове године достићи ниво у свим сегментима од прије пандемије, сада су помјерена на „прољеће 2022. године“. У другом мјесечном извјештају Владе Њемачке за четврти квартал ове године се очекују волатилна кретања у економији, те се наводи да је индустријска производња у августу забиљежила оштар пад и да ће активност овог сектора вјероватно остати блага у долазећим мјесецима.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR)	АВГ	14,2	11,1
2.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR)	АВГ	-	1,32
3.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г)	АВГ	4,7%	5,1%
4.	Индустријска производња – Италија (Г/Г)	АВГ	-0,3%	0,0%
5.	Индекс велепродајних цијена – Њемачка (Г/Г)	СЕП	-	13,2%
6.	Стопа инфлације – Њемачка (финал.)	СЕП	4,1%	4,1%
7.	Стопа инфлације – Француска (финал.)	СЕП	2,7%	2,7%
8.	Стопа инфлације – Италија (финал.)	СЕП	3,0%	2,9%
9.	Стопа инфлације – Шпанија (финал.)	СЕП	4,0%	4,0%
10.	Стопа инфлације – Финска	СЕП	-	2,5%
11.	Стопа инфлације – Ирска	СЕП	-	3,8%
12.	ZEW индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка	ОКТ	23,5	22,3
13.	Јавни дуг – Италија (у милијардама EUR)	АВГ	-	2.734,4
14.	Обим малопродаје – Финска (финал.)	АВГ	1,2%	3,4%
15.	Стопа незапослености – Грчка	АВГ	-	13,9%

САД

Министрица финансија Yellen је изјавила да је увјерена да ће Конгрес одобрити законе за примјену глобалног корпоративног минималног пореза који је договорен са 136 земаља. Yellen је изјавила да потези којим би се САД ускладиле са глобалним минималним порезом вјероватно треба да буду укључени у приједлог усклађеног буџета који садржи иницијативе за потрошњу које је предложио предсједник Biden. ММФ је у полугодишњем извјештају о свјетској економији објавио да економија улази у фазу инфлаторног ризика, те је позвао централне банке да буду „веома, веома опрезне“ и да на вријеме предузму мјере пооштравања монетарне политике уколико се притисци на цијене покажу учесталим. ММФ је, такође, упозорио на слабљење глобалног раста након снажног економског опоравка током ове године. Главна економиста ММФ Gopinath је изјавила да јачина оваквог економског опоравка указује на то да је прерано „говорити било шта о стагфлацији“, упркос неким недостацима на страни понуде, који су, такође, утицали на раст инфлације.

У сриједу је објављен записник са посљедње сједнице FOMC-а одржане 21. и 22. септембра 2021. године, гдје је везано за изгледе монетарне политике наведено да су тржишни учесници перципирали да креатори монетарне политике сугеришу да би смањивање програма квантитативних олакшица могло почети ове године и завршити се до средине 2022. године. Око половине испитаника (примарних дилера и тржишних учесника) у анкети сматра да је децембар најизвјеснији моменат када ће почети смањење програма квантитативних олакшица, иако су испитаници такође значајну вјероватноћу додијелили и могућности да ће прво смањење бити у новембру. Такође, у записнику је сугерисано да је реални БДП спорије растао у трећем кварталу

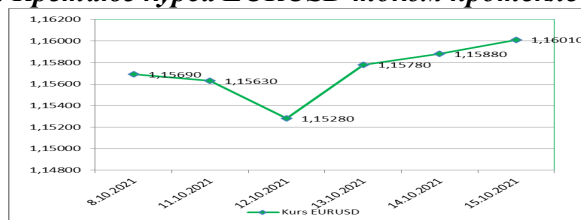
него у другом кварталу. Побољшање услова на тржишту рада је настављено у јулу, али је нагло успорено у августу. Очекује се да ће БДП у 2022. години „расти спорије“ него у 2021. години и да ће се раст значајно смањити у 2023. години, како буду блиједили ефекти поновног отварања привреде и ублажавања ограничења у снабдијевању, мада, цјелокупно се очекује да ће ниво БДП остати знатно изнад овог нивоа током цијелог пројекцијског периода.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	NFIB повјерење малог бизниса СЕП	99,5	99,1	100,1
2.	МБА апликација за хипотекарне кредите 8. окт	-	0,2%	-6,9%
3.	Стопа инфлације (Г/Г) СЕП	5,3%	5,4%	5,3%
4.	Стопа темељне инфлације (Г/Г) СЕП	4,0%	4,0%	4,0%
5.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 9. окт	320.000	293.000	329.000
6.	Континуирани захтјеви незапослених 2. окт	2.670.000	2.593.000	2.727.000
7.	Индекс произвођ. цијена финалне потражње (Г/Г) СЕП	8,7%	8,6%	8,3%
8.	Индекс расположења потрошача 10. окт	-	51,2	53,4
9.	Индекс повјерења у прерађивачком сектору у NY ОКТ	25,0	19,8	29,6
10.	Малопродаја (М/М) СЕП	-0,2%	0,7%	0,9%
11.	Индекс увозних цијена (М/М) СЕП	9,4%	9,2%	8,9%
12.	Индекс извозних цијена (М/М) СЕП	0,7%	0,1%	0,4%
13.	Индекс расположења потрошача Ун. из Мичигена Р ОКТ	73,1	71,4	72,8

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,1569 на ниво од 1,1601.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Министар за бизнис Квартенг сматра да се Влада Велике Британије с правом фокусира на повећање плата, те је изразио увјерење у способност ВоЕ да сузбије раст инфлације. Гувернер ВоЕ Bailey је почетком седмице изјавио да је забринут због раста инфлације преко циљаног нивоа од 2%, те је указао на потребу да се спречи трајно повећање цијена. Овакве ставове је потврдио и крајем седмице када је изјавио да ће ВоЕ морати дјеловати у правцу смањења инфлаторних притисака. Bailey је тиме дао најснажнији наговјештај да ће ВоЕ ускоро повећати референтну каматну стопу са садашњег рекордно ниског нивоа од 0,1% са циљем покушаја сузбијања раста инфлације, уз шпекулације да би се то могло десити већ наредног мјесеца.

Што се тиче проблема око Брежита, 14 земаља ЕУ се спрема да изда заједничку декларацију којом оптужују Владу Велике Британије да рискује значајну “социјалну и економску штету” својим рибарским заједницама, јер се чини да се односи све више приближавају кулиминацији. Издавање заједничке декларације долази у доста сложеним односима на релацији ЕУ – Велика Британија, док се комесар Европске комисије Шефчович припрема да понуди приједлоге унапређења пост Брежит аранжмана са Сјеверном Ирском. The Guardian је објавио вијест да ће ЕУ понудити уклањање већине провјера производа који се увозе из Велике Британије у Сјеверну Ирску током пост Брежит периода. Према овом приједлогу укинуло би се до 50% царинских провјера на добра, док би преко половине провјера које се односе на месо и биљке које се увозе у Сјеверну Ирску било напуштено.

Пет представника држава ЕУ блока појачавају притиске на Брисел да повуче мјере одмазде уколико Велика Британија изврши пријетњу суспензије трговинских аранжмана са Сјеверном Ирском, који су садржани у споразуму о Брежиту. Француска, Њемачка и Холандија, који су били традиционални сарадници Велике Британије, су били најгласнији о овом питању, а подржале су их

и Италија и Шпанија. Међу опцијама о којима се расправља су сузбијање приступа Велике Британије енергетској понуди блока кроз увођење царина на извоз Велике Британије и, у екстремним условима, прекид трговинског споразума између двије стране.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Захтјеви незапослених за помоћ СЕП	-	-51.100	-88.000
2.	Просјечне седмичне зараде (квартално) АВГ	7,0%	7,2%	8,3%
3.	ILO стопа незапослености (квартално) АВГ	4,5%	4,5%	4,6%
4.	БДП (М/М) АВГ	0,5%	0,4%	-0,1%
5.	Индустријска производња (Г/Г) АВГ	3,3%	3,7%	4,4%
6.	Прерађивачки сектор (Г/Г) АВГ	4,1%	4,1%	6,1%
7.	Грађевински сектор (Г/Г) АВГ	5,7%	10,1%	13,1%
8.	Услужни сектор (М/М) АВГ	0,6%	0,3%	-0,1%
9.	Трговински биланс (у млрд GBP) АВГ	-11,985	-14,927	-14,095

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,84979 на ниво од 0,84363, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,3615 на ниво од 1,3751.

ЈАПАН

Истраживање ВоЈ је показало да су инфлаторна очекивања домаћинстава у Јапану повећана у септембру након три мјесеца, сугеришући да глобални раст трошкова сировина може утицати на стање у земљи забринутој због ризика од дефлације. Радио јапанских домаћинстава који очекује да ће цијене расти од ове године у септембру је износио 68,2%, у односу на период од прије три мјесеца када је износио 66,8%. Члан Одбора ВоЈ Asahi Noguchi је изјавио да ВоЈ мора задржати значајне стимулансе чак и када се економија опорави од пандемије Ковид19, појачавајући очекивања да ће земља заостајати приликом повлачења неких мјера у кризном режиму. Noguchi је био опрезно оптимистичан што се тиче економских очекивања Јапана, додавши да ће опоравак постати јаснији од краја године, пошто увођење вакцина помаже у ублажавању утицаја пандемије. По његовим ријечима, тренд ниске инфлације сугерише да поновно отварање економије вјероватно неће изазвати раст плата и инфлације као што је било у другим напредним земљама, па због тога повлачење монетарних олакшица, које ће предузети друге централне банке, није добра опција за ВоЈ. Министар економије Јапана Yamagiwa је изјавио да ВоЈ не треба мијењати циљани ниво инфлације од 2%, јер би постизање тог нивоа помогло Јапану да креира друштво са стабилним цијенама. Према анкети Reutersa већина јапанских компанија жели да Влада састави додатни буџет од 90 милијарди JPY или више како би ублажила ударе изазване Ковид19. Мјесечни резултати корпоративне анкете (The monthly Corporate Survey results) су забиљежени када је Kishida, који је прошле недјеље преузео функцију премијера од Suge, наредио свом кабинету да састави економски пакет за домаћинства и предузећа која су тешко погођена пандемијом. Kishida је обећао да ће усвојити економске мјере у вриједности „десетине билиона JPY“ како би оживјели економију, која је већ оптерећена највећим дугом индустријског свијета. Јапански дуг је двоструко већи од његове годишње економске производње.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

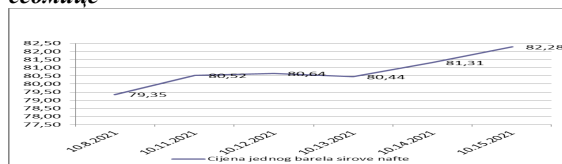
Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) Р СЕП	-	71,9%	85,2%
2.	Индекс произвођачких цијена (Г/Г) СЕП	5,8%	6,3%	5,8%
3.	Монетарни агрегат М2 (Г/Г) СЕП	4,3%	4,2%	4,7%
4.	Монетарни агрегат М3 (Г/Г) СЕП	3,9%	3,8%	4,1%
5.	Поруџбине основних машина (Г/Г) АВГ	13,9%	17,0%	11,1%
6.	Индустријска производња (Г/Г) F АВГ	9,3%	8,8%	11,6%
7.	Искоришћеност капацитета (М/М) АВГ	-	-3,9%	-3,4%
8.	Индекс терцијарног сектора (М/М) АВГ	-1,2%	-1,7%	-0,6%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 129,86 на ниво од 132,52. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 112,24 на ниво од 114,22.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 79,35 USD (68,59 EUR). Током протекле седмице настављен је раст цијене нафте углавном под утицајем енергетске кризе која све више захвата велике економије и која не показује знакове слабљења. Томе доприноси појачана економска активност и ограничена понуда нафте од стране главних произвођача. Цијена нафте је достигла највише нивое од 2014. године и тренутно се одржава на тим нивоима, појачавајући притиске на несташицу енергије у великим економијама попут Кине. Уз растућу тражњу за нафтом, како се економија опоравља од пандемије, ОПЕС+ се и даље држи ранијег плана ограничене понуде, радије него да понуду убрзано повећава. Средином седмице цијена нафте је забиљежила веома благи пад након што је ОПЕС објавио вијест о смањењу обима тражње за нафтом. Током текуће године очекује се да ће глобална тражња за нафтом бити повећана за 5,8 милиона барела дневно, док су раније прогнозе указивале на раст тражње од 5,96 милиона барела дневно. Разлог смањене прогнозе тражње је то што је током првих девет мјесеци текуће године тражња била слабија него што се очекивало. ОПЕС сматра да ће током четвртог квартала на глобалном нивоу бити потребно 99,85 милиона барела нафте дневно. Ипак, већ наредног дана, када је ИЕА објавила да ће рекордне цијене природног гаса подстаћи тражњу за нафтом, док је највећи произвођач нафте, Саудијска Арабија, одбацила позиве ОПЕС+ за додатну понуду, цијена је наставила са растом који се одржао до краја седмице. На затварању тржишта у петак цијена нафте је забиљежила седмични раст од 3,69%. Ово је осма седмица заредом да цијена нафте биљежи раст. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 82,28 USD (70,92 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелјење за банкарство

Одржавање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.757,13 USD (1.518,83 EUR). Цијена злата је до четвртка имала тенденцију раста углавном под утицајем кретања приноса на државне обвезнице. Почетком седмице инвеститори су били у ишчекивању података о стању инфлације у САД, који ће заједно са подацима са тржишта рада указати на евентуалне одлуке Феда о рестриктивнијој монетарној политици. Цијена злата је у посљедње вријеме биљежила слабије промјене, углавном због нејасних економских индикатора који су компликовали одлуку Феда о смањењу монетарних стимуланса, која је била основа за раст цијене злата у прошлој години. Појачана неизвјесност због евентуалне стагфлације (истовремена висока инфлација и слаб економски раст) дала је додатну подршку расту цијене злата. Снажнији раст цијене злата забиљежен је у сриједу и четвртак, када се цијена нашла близу највишег нивоа у посљедњих мјесец дана под утицајем пада приноса и депрецијације USD, јер су инвеститори постали забринути да би значајан раст цијена могао омести скорији економски опоравак. Током трговања, у четвртак, цијена злата је пробила ниво од 1.800 долара по унци. Цијена се задржала близу највишег нивоа у посљедњих мјесец дана под утицајем депрецијације долара и појачаних очекивања да би Фед могао пооштрити монетарну политику раније него се очекивало. Други свјетски произвођач злата Barrick Gold Corp. је објавио вијест да је, према прелиминарним подацима, output злата у трећем кварталу износио 1,09 милиона по унци, што је раст у односу на други квартал и то углавном због повећања производње у САД и Аргентини. Ипак, овај обим производње је био испод просјечне процјене. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.767,62 USD (1.523,68 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је повећана за 0,60%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

